

NÁRODNÝ ÚSTAV CERTIFIKOVANÝCH
MERANÍ VZDELÁVANIA

Špecifikácia testov

**zo slovenského jazyka a literatúry
z maďarského jazyka a literatúry
z ukrajinského jazyka a literatúry
zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry**

pre celoslovenské testovanie žiakov

9. ročníka ZŠ

v školskom roku 2012/2013

Testy z vyučovacích jazykov celoslovenského testovania sú určené žiakom 9. ročníka základných škôl okrem žiakov s mentálnym postihnutím. V celoslovenskom testovaní žiakov 9. ročníka (T9) sa používajú testy relatívneho výkonu, tzv. **NR testy** (norm-referenced), testy rozlišujúce žiakov podľa ich výkonov v teste. Sú zostavené tak, aby obsahovou stránkou a úrovňou náročnosti zodpovedali platnej pedagogickej dokumentácii.

Pre žiakov s vyučovacím jazykom slovenským – ŠTÁTNY VZDELÁVACÍ PROGRAM: SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA (*Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia*), PRÍLOHA ISCED 2 – VZDELÁVACIE ŠTANDARDY ZO SLOVENSKÉHO JAZYKA A LITERATÚRY PRE 2. STUPEŇ ZÁKLADNÝCH ŠKÔL A 1. – 4. ROČNÍK GYMNÁZIÍ S OSEMROČNÝM ŠTÚDIOM, ktorú pre žiakov s vyučovacím jazykom slovenským posúdila a schválila Ústredná predmetová komisia (ÚPK) pre slovenský jazyk a literatúru, ŠPÚ Bratislava 2009.

http://www.statpedu.sk/files/documents/svp/2stzs/isced2/vzdelavacie_oblasti/slovensky_jazyk_a_literatura_isced2.pdf

Pre žiakov s vyučovacím jazykom maďarským – ŠTÁTNY VZDELÁVACÍ PROGRAM: MAĎARSKÝ JAZYK A LITERATÚRA (*Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia*), PRÍLOHA ISCED 2. Posúdila a schválila ÚPK pre maďarský jazyk a literatúru, ŠPÚ Bratislava 2010. ŠTÁTNY VZDELÁVACÍ PROGRAM: SLOVENSKÝ JAZYK A SLOVENSKÁ LITERATÚRA (*Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia*), PRÍLOHA ISCED 2. Posúdila a schválila ÚPK pre slovenský jazyk a slovenskú literatúru pre základné a stredné školy s vyučovacím jazykom maďarským, ŠPÚ Bratislava 2008

http://www.statpedu.sk/files/documents/svp/2stzs/isced2/vzdelavacie_oblasti/madarsky_jazyk_a_literatura_isced2.pdf

http://www.statpedu.sk/files/documents/svp/2stzs/isced2/vzdelavacie_oblasti/slovensky_jazyk_a_slovenska_literatura_isced2.pdf

Pre žiakov s vyučovacím jazykom ukrajinským – ŠTÁTNY VZDELÁVACÍ PROGRAM: UKRAJINSKÝ JAZYK A LITERATÚRA (*Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia*), PRÍLOHA ISCED 2. Posúdila a schválila ÚPK pre ukrajinský jazyk a literatúru, ŠPÚ Bratislava 2010.

http://www.statpedu.sk/files/documents/svp/2stzs/isced2/vzdelavacie_oblasti/ukrajinsky%20jazyk_a_literatura_isced%202.pdf

Testovanie sa v súlade so ŠVP **viac orientuje na overovanie čitateľských kompetencií** – prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť, schopnosť žiakov interpretovať rôzne druhy súvislých a nesúvislých textov, schopnosť argumentovať.

Úlohy v testoch nie sú len typickými školskými úlohami, neoverujú len rozsah zapamätaných vedomostí, ale aj vyššie poznávacie schopnosti žiakov. Vo väčšej miere sú zamerané na čítanie s porozumením. Testy sú zostavené tak, aby overovali hĺbku vedomostí a zručností, schopnosť žiakov aplikovať poznatky či objavovať stratégie riešenia.

Testy z vyučovacích jazykov T9-2013 budú obsahovať práve takéto typy úloh. Na ukážku uvádzame niekoľko úloh. Žiaci v teste z vyučovacích jazykov sa s podobnými úlohami môžu stretnúť.

Obsahové zameranie testov z vyučovacích jazykov T9-2013

Cieľ	<p>Cieľom testovania je porovnať výkony žiakov v testovaných predmetoch a na základe výsledkov žiakov poskytnúť spätnú väzbu školám o ich úrovni v porovnaní s ostatnými školami na Slovensku.</p> <p>Výsledky testovania rozlišujú žiakov podľa ich výkonov. V zmysle školského zákona v platnom znení prijímajú stredné školy na ich štúdium žiakov aj na základe výsledkov externého testovania.</p>
Čas riešenia	<p>60 minút – SJL, MJL</p> <p>50 minút – UJL, SJSL</p>
Počet testových úloh	<p>25 úloh – SJL, MJL</p> <p>20 úloh – UJL, SJSL</p>
Forma testových úloh	<p>Uzavreté úlohy s výberom odpovede zo štyroch možností.</p> <p>SJL, MJL</p> <ul style="list-style-type: none"> • 20 úloh sa viaže na ukážky • 5 úloh je voľných, z ktorých niektoré sa viažu na kratšie texty <p>UJL a SJSL</p> <ul style="list-style-type: none"> • 15 úloh sa viaže na ukážky • 5 úloh je voľných, z ktorých niektoré sa viažu na kratšie texty
Testované oblasti	<p>Čítanie s porozumením, významová/lexikálna rovina, zvuková rovina jazyka a pravopis, tvarová/morfologická rovina jazyka, syntaktická/skladobná rovina, sloh, literárne žánre, literárne druhy, štruktúra diela, štylizácia textu, metrika, všeobecné pojmy (sledovanie čitateľských, interpretačných, lexikálno-gramatických kompetencií)</p>
Charakteristika textov	<p>Texty primerané žiakom 9. ročníka ZŠ</p> <ul style="list-style-type: none"> • súvislé a nesúvislé texty • autentické i upravené texty • umelecké, vecné texty • texty z rôznych médií (denná tlač, internet)
Kognitívna úroveň	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapamätanie, porozumenie – jednoduché myšlienkové operácie, priraďovanie, zoraďovanie, triedenie, porovnávanie. 2. Špecifický transfer – vyžadujúce zložitejšie myšlienkové operácie, aplikáciu vedomostí – indukciu, dedukciu, vysvetľovanie, dokazovanie a pod. 3. Nešpecifický transfer – zložitejšia aplikácia vyžadujúca tvorivý prístup, riešenie problému, hodnotenie a pod.
Povolené pomôcky	<p>Písacie potreby – modré alebo čierne guľôčkové pero</p>
Nepovolené pomôcky	<p>Mobilný telefón, Pravidlá slovenského pravopisu, Krátky slovník slovenského jazyka, Synonymický slovník slovenčiny, Slovník cudzích slov</p>
Hodnotenie	<p>1 bod za správnu odpoveď</p> <p>0 bodov za nesprávnu a žiadnu odpoveď</p>

**Ukážky úloh a textov
z vyučovacích jazykov na čítanie s porozumením**

Ukážka 2

Na plote pristáva kondor! Keď pristáva kondor, čas sa spomalí. Zježený temný vták hlasno brzdí v hmatateľnom vzduchu. Keď sa pazúry položia na drôt, všetko zasiahne jediný ťažký tón. Potom pod krásnou váhou a silou dlho zuní pletivo.

A obrovské krídla sa pero za perom zasúvajú na lesklý chrbát. Sucho suchocú. Praskajú. Elektrina odlieta.

Až sa v nehybnom tichu týči dokonalá silueta.

Túto chvíľu nechcem zabudnúť.

(Zdroj: Zuzana Cigánová – Kúsok cesty okolo sveta)

06. Ktoré tvrdenie vyplýva z textu?

- A** Silueta kondora sa vznáša na oblohe.
- B** Pristávajúci vták zaťahuje ostré pazúry.
- C** Pri pristávaní prechádza vtákom elektrina.
- D** Pod ťarchou kondora drôty spievajú.

24. Inzerát

Prenajmem neďaleko centra KE slnečný 3,5-izb. byt (+ vstupná hala, kuchyňa, kúpeľňa, WC, komora, 2 balkóny, terasa, alarm),

- vysoké stropy,
- 135 m², 5. posch.,
- bez zariadenia,
- plynové kúrenie,
- po generálnej rekonštrukcii,
- k bytu možnosť prenajať aj garáž.

Cena: 950,- EUR + platby za energie

(Zdroj: tlač)

Čo všetko je zahrnuté v cene nájmu bytu?

- A** Nájom za byt, bez poplatkov za plyn, vodu, elektrinu, garáž.
- B** Nájom za byt s garážou, poplatky za plyn, vodu, elektrinu.
- C** Nájom za byt a garáž, bez poplatkov za plyn, vodu a elektrinu.
- D** Nájom za byt, poplatky za plyn, vodu, elektrinu aj garáž.

Ukážka 3

Svet mal možnosť dozvedieť sa o mladých vedcoch zo Slovenska

Asociácia pre mládež, vedu a techniku (AMAVET) zorganizovala v roku 2011 prestížnu súťaž Expo Sciences International (ESI) v Bratislave. Ako je vo svete mladých vedcov dobre známe, v roku 2009 v africkom Tunise zástupcovia AMAVET-u slávnostne prebrali štafetu organizátora súťaže mladých vedcov.

ESI je svetová výstava a súťaž vedeckých prác študentov, ktorá sa organizuje každý druhý rok, ale vždy na inom kontinente. Začiatky histórie ESI sa začali písať v Európe a siahajú až do roku 1989 do francúzskeho mesta Brest.

Organizovanie celosvetovo známej súťaže je veľkým krokom nielen pre mladých ľudí, ktorých sa táto prehliadka vedeckých prác priamo dotýka, ale aj pre Slovensko, ktoré má takto možnosť dokázať, že je malou veľkou krajinou. Súťaž umožňuje mladým adeptom vedy komunikovať, tvoriť, informovať a experimentovať. Navyše môžu predstaviť svoje práce rovesníkom a širokej verejnosti, precvičiť sa v komunikácii, učiť sa obhajovať svoje myšlienky.

Cieľom svetovej výstavy mladých vedcov Expo Sciences International je okrem iného aj ukázať, že vedy sa netreba báť, stačí ju len pochopiť. Skúmať a objavovať ju – to je pre mladých napínavé dobrodružstvo a výzva pre dobro ľudstva.

Organizátorom sa splnil sen a v čase od 18. do 24. júla 2011 svetovú výstavu a Bratislavu navštívilo okolo 1 200 mladých vedcov a odborníkov z celého sveta.

Záštitu nad Expo Sciences International prevzali prezident Slovenskej republiky a vtedajšia predsedníčka našej vlády.

Viac informácií nájdete na stránke www.esi2011.sk alebo www.esi2011.eu.

(Zdroj: Quark)

14. Kto bol reprezentačným patrónom výstavy v roku 2011?

- A** predstaviteľ Expo Sciences International
- B** najvyšší predstavitelia SR
- C** zástupcovia Asociácie pre mládež, vedu a techniku
- D** organizátori zo Slovenska

Zdroj: http://www.nucem.sk/documents//26/testovanie_9_2012/testy/SJL_fA_web_2012.pdf

3. kiinduló szöveg

A világ tudomást szerezhett
a fiatal szlovákiai kutatókról

„A Fiatalok Tudomány és Technika Szövetsége (AMAVET) 2011-ben Pozsonyban (Bratislava) rendezte meg a nagy tekintélyű Expo Science International (ESI) versenyt. Amint az a fiatal kutatók körében jól ismert, a múlt évben az AMAVET képviselői az afrikai Tuniszban vették át a fiatal kutatók versenyének szervezőjeként a stafétabotot.

Az ESI a fiatal kutatók tudományos munkáit bemutató kiállítás és verseny, amelyet két évente mindig más és más földrészen szerveznek. Az ESI története Európában kezdődött, gyökerei 1989-ig, a franciaországi Brest városáig nyúlnak vissza.

Az egész világon ismert verseny megrendezése nemcsak azoknak a fiataloknak jelent nagy előrelépést, akiket ez a rendezvény közvetlenül érint, hanem Szlovákiának is, mivel így lehetősége nyílik bizonyítani, hogy egy kis ország. A verseny lehetőséget teremt a fiatal tudósjelölteknek, hogy kommunikáljanak, alkossanak, informálódjanak és kísérletezzenek. Ezen túl kortársaik és a széles nyilvánosság előtt bemutatják munkájukat, gyakorolhatják a tudományos kommunikációt, megtanulhatják, hogyan védjék meg nézeteiket.

A fiatal kutatók számára rendezett Expo Sciences International világkiállítás célja többek között az is, hogy rámutasson, a tudománytól nem kell félni, csak meg kell érteni azt. Kutatni és megismerni – a fiatalok számára ez érdekesítő kaland és az emberiség javát szolgáló kihívás is egyben.

A szervezők álma teljesült, s 2011. július 18. és 24. között a pozsonyi világkiállítást a világ minden tájáról mintegy 1 200 fiatal tudósjelölt és szakember kereste fel.

Az Expo Sciences International felett a Szlovák Köztársaság elnöke és miniszterelnöke vállalt védnökséget.

Bővebb információt az www.esi2011.sk vagy az www.esi2011.eu honlapokon találhattok.

(Forrás: Quark)

14. 2011-ben ki volt a kiállítás kiemelt védnöke?

- A Az Expo Sciences International elnöke
- B szervezők Szlovákiából
- C Az AMAVET képviselői
- D Szlovákia miniszterelnöke és köztársasági elnöke

16. Mi következik az alábbi szövegből?

Tanzánia legjelentősebb bevételi forrása a halexport, konkrétan a nilusi sügér exportja, amelyet a Viktória-tóba telepítettek, és ott teljesen elpusztította az eredeti ökoszisztémát. Amíg a helyi lakosság éhezik, Európába és Japánba légi úton naponta több mint 500 tonna halat szállítanak.

- A Tanzánia a nilusi sügér behozatalán keres a legtöbbet.
- B Tanzániában teljesen elpusztult az ökoszisztéma.
- C Európában és Japánban túl sok halat fogyasztanak.
- D Tanzánia gazdaságilag a hal kivitelétől függ.

Zdroj: http://www.nucem.sk/documents//26/testovanie_9_2012/testy/MJL_fA_web_2012.pdf

Ukážka 2

Cestoviny s parmskou šunkou

Na 4 porcie potrebujeme:

- 75 g parmskej šunky
- 300 g cestovín
- 100 g parmezánu
- olivový olej
- 750 ml vody
- rajčinovú omáčku

Postup:

Cestoviny uvaríme v osolenej vode, 2 balíčky rajčinovej omáčky v prášku zmiešame s vodou, privedieme do varu a 5 minút varíme. Na oleji orestujeme plátky parmskej šunky. Teplé cestoviny prelejeme rajčinovou omáčkou, rozložíme na ne plátky šunky, posypeme parmezánom a môžeme pridať trocha čerstvej bazalky. Omáčku môžeme zjemniť smotanou, červeným vínom alebo citrónovou šťavou. Na ochutenie je vhodný aj cesnak či sterilizované uhorky.

(Zdroj: propagačný materiál)

06. Z ukážky vyplýva, že na prípravu cestovín s parmskou šunkou nemusíme použiť

- A** vodu na podlievanie.
- B** smotanu na zjemnenie.
- C** olej na smaženie.
- D** omáčku na ochutenie.

Zdroj: http://www.nucem.sk/documents//26/testovanie_9_2012/testy/SJSL_fA_web_2012.pdf

Зразок № 1

Медоносна бджола належить до групи так званих гуртових комах, які живуть сім'ями. У бджолиній сім'ї кілька десятків тисяч робочих бджіл, одна матка і порівняно невелика кількість трутнів.

Будова внутрішніх органів бджоли складна. Серед них можна розрізнити органи травлення, органи кровообігу, дихання та виділення. До цього переліку слід додати воскові залози.

Орган захисту робочої бджоли – жало. Воно сховане під черевцем. Там же, унизу черевця, знаходяться отруйні залози. З них у заподіяну жалом ранку вливається отрута.

Бджолина отрута на різних людей і тварин діє по-різному. Найчутливішими до них є коні. Іноді кінь гине від ужалень десятка бджіл. Для більшості людей отрута цих комах нешкідлива. Вона викликає лише біль та незначний опух, який швидко проходить.

Улітку в сильній бджолиній сім'ї близько 70 тисяч робочих бджіл. На зміну старим постійно виводяться з лялечок молоді, таким чином, бджолина сім'я постійно оновлюється.

(З дитячої енциклопедії)

Зразок № 2

Ось що сталося, коли після зими прибігла весна.

Зерняткам було дуже сумно лежати. Куди не повернешся – скрізь земля: і згори, і внизу, і праворуч, і ліворуч.

Але від потічка земля стала м'якою. Потяглися з зерняток тонкі зелені паростки й обережно, щоб не забруднити своїх свіжих листочків, почали витикатися з чорної землі.

Вилізла і маленька пупавка. Її насіння лежало глибше від інших, їй було досить далеко йти.

Коли вона вилізла, вже все навколо було зелене.

-Добрідень! – сказала вона привітно травичці.

-Добрідень! – сказала вона тополинці.

-Добрідень! – сказала вона сонцю.

- Чому ж ти не вітаєшся до мене, до вітру! – раптом почула вона сердитий голос, і її ніби хтось штовхнув.

Zdroj: http://www.nucem.sk/documents//26/testovanie_9_2012/testy/UJL_fA_web_2012.pdf